

Голова
Верховної Ради України

До реєстр. № 2598
від 13.12.2019

04-26/03 - 1643
16.12.19

✓ І.Венедіктовій, А.Клочку,
Ю.Арістову, А.Красносільській,
І.Климуш-Цинцадзе

Прошу внести пропозиції для позачергового розгляду
законопроекту як невідкладного.

В. Слишинському для контролю проходження.

" 16 " грудня 2019 р. Д. РАЗУМКОВ

Сектор реєстрації

Назва законопроекту	Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)			Кількість аркушів: 32	
Суб'єкт законодавчої ініціативи	Президент України В.Зеленський				
Реєстр. № і дата	Вхідний № і дата	Вихідний № і дата	Рубрика законопроекту		
2598 13.12.2019	№ 249157 13.12.2019	№ 01-01/1044 13.12.2019	Правова політика		
<p>Резолюція: І.Венедіктовій, А.Клочку, Ю.Арістову, А.Красносільській, І.Климуш-Цинцадзе Прошу внести пропозиції для позачергового розгляду законопроекту як невідкладного. В.Слишинському: для контролю проходження. 16.12.2019. Д. РАЗУМКОВ</p>					
Головний комітет по опрацюванню законопроекту	Комітет з питань правової політики			Дата надсилки 16.12.2019	
Надіслано	Дата	Розписка	Надіслано (електронний варіант)	Дата	Розписка
Ю.Арістову А.Красносільській І.Климуш-Цинцадзе М. Теплюку С. Тихонюк В. Швецю Офіс Президента України Кабінет Міністрів України			Голові Верховної Ради України Р.Стефанчуку О.Кондратюк А.Клочку В. Слишинському О. Сидоренку		

До реєстр. №2598
від 13.12.2019

Президент України

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

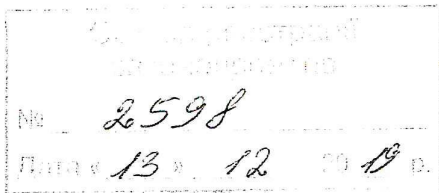
Відповідно до статей 93 і 154 Конституції України вношу на розгляд Верховної Ради України проект Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)" та визначаю цей законопроект як невідкладний для позачергового розгляду Верховною Радою України.

Представлятиме правову позицію під час підготовки законопроекту і його розгляду у Верховній Раді України та її органах Представник Президента України у Конституційному Суді України Ф.Веніславський.

В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

Вих. № 01-01/1044
від 13 грудня 2019 р.

13.12.2019 249157

Проект
Вноситься Президентом України

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Конституції України
(щодо децентралізації влади)

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести до Конституції України (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 30, ст. 141) такі зміни:

1) статті 118 – 120, 132, 133, 140 – 144 викласти в такій редакції:

"Стаття 118. Виконавчу владу в областях і округах здійснюють територіальні органи центральних органів виконавчої влади.

Представниками держави в округах і областях, у місті Києві є префекти. Склад офісу префекта формує префект.

Префект призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.

Строк перебування префекта на посаді в одному окрузі, області, місті Києві не може перевищувати трьох років.

Префект є державним службовцем.

Префект під час здійснення своїх повноважень підзвітний та підконтрольний Президентові України та Кабінетові Міністрів України.

Стаття 119. Префект на відповідній території:

1) здійснює адміністративний нагляд за додержанням Конституції і законів України органами місцевого самоврядування;

2) координує діяльність територіальних органів центральних органів виконавчої влади та здійснює адміністративний нагляд за додержанням ними Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України;

3) спрямовує і координує діяльність територіальних органів центральних органів виконавчої влади, забезпечує їх взаємодію з органами місцевого самоврядування в умовах воєнного або надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації;

4) вносить Президенту України подання про зупинення дії ухваленого радою, головою громади, окружною, обласною радою акта, що не відповідає Конституції України та створює загрозу порушення державного суверенітету, територіальної цілісності чи загрозу національній безпеці;

5) здійснює інші повноваження, визначені законами України.

Префект на підставі і в порядку, що визначені законом, видає акти, які є обов'язковими на відповідній території.

Акти префектів, видані на здійснення повноважень, визначених пунктом 1 частини першої цієї статті, можуть бути скасовані Президентом України, а видані на здійснення повноважень, визначених пунктами 2, 3 частини першої цієї статті, – Кабінетом Міністрів України.

Акти префектів, видані на здійснення повноважень, визначених пунктом 5 частини першої цієї статті, скасовуються Президентом України, а у визначених законом випадках – Кабінетом Міністрів України.

Стаття 120. Члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів, префекти не можуть мати представницький мандат, не мають права суміщати свою службову діяльність з іншою роботою (крім викладацької, наукової та творчої роботи у позаробочий час), входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку";

"Стаття 132. Територіальний устрій України ґрунтується на засадах унітарності, єдності та цілісності державної території, децентралізації влади, субсидіарності і повсюдності місцевого самоврядування, збалансованості і стійкого соціально-економічного розвитку територій з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

Стаття 133. Систему адміністративно-територіального устрою України складають адміністративно-територіальні одиниці: громади, округи, області, Автономна Республіка Крим.

Територію України складають громади. Громада є первинною одиницею у системі адміністративно-територіального устрою України.

Декілька суміжних громад становлять округ.

Правовий статус міста Києва як столиці України визначається окремим законом.

Порядок утворення, ліквідації, встановлення та зміни меж, найменування і перейменування громад, округів, областей, а також порядок утворення, найменування і перейменування та віднесення поселень до категорії сіл, селищ, міст визначаються законом.

Зміна меж, найменування і перейменування громад та поселень здійснюється з урахуванням думки їх мешканців у порядку, визначеному законом";

"Стаття 140. Місцеве самоврядування є правом та спроможністю громади безпосередньо або через органи місцевого самоврядування та їх посадових осіб вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Громада є первинним суб'єктом місцевого самоврядування.

Громада є юридичною особою.

Громада здійснює місцеве самоврядування безпосередньо шляхом виборів, місцевих референдумів, місцевих ініціатив та в інших формах, визначених законом.

Органами місцевого самоврядування громади є рада громади як представницький орган та виконавчі органи ради громади.

Рада громади сприяє діяльності створених відповідно до закону та статуту громади органів самоорганізації населення і з цією метою може наділяти їх фінансами та майном.

Окружна, обласна рада є органами місцевого самоврядування, що представляють і реалізують спільні, визначені законом, інтереси громад відповідно округу, області.

Статус голів громад, депутатів рад громад, окружних, обласних рад, порядок утворення, реорганізації та ліквідації виконавчих органів ради громади, виконавчих комітетів окружних, обласних рад, обсяг їх повноважень визначаються законом.

Питання організації управління районами в містах належить до компетенції рад відповідних громад.

Стаття 141. Право голосу на виборах голови громади, депутатів ради громади, окружної, обласної ради мають громадяни України, які постійно проживають на території відповідної громади, досягли на день проведення виборів вісімнадцяти років і не визнані судом недієздатними.

Головою громади, депутатом ради громади, окружної, обласної ради може бути обраний громадянин України, який досяг на день проведення виборів вісімнадцяти років, не визнаний судом недієздатним. Не може бути обраним головою громади, депутатом ради громади, окружної, обласної ради громадянин, який відбуває покарання за вчинення злочину чи має судимість за вчинення умисного злочину.

Порядок обрання депутатів окружних і обласних рад забезпечує представництво громад у межах відповідного округу, області і визначається законом.

Строк повноважень голови громади, депутатів ради громади, окружної, обласної ради, обраних на чергових виборах, становить чотири роки.

Строк повноважень голови окружної, обласної ради становить один рік. Обрання голови окружної, обласної ради відбувається на основі ротації.

Підстави і порядок дострокового припинення повноважень голови громади, депутата чи складу ради громади, окружної, обласної ради визначаються Конституцією і законами України.

Чергові вибори голів громад, депутатів усіх рад громад, окружних, обласних рад відбуваються в останню неділю жовтня четвертого року повноважень органів місцевого самоврядування, обраних на попередніх чергових місцевих виборах.

Позачергові вибори голови громади, ради громади, окружної, обласної ради призначаються Верховною Радою України не пізніше 180 днів з дня дострокового припинення повноважень голови громади, складу ради громади,

окружної, обласної ради, а у разі дострокового припинення повноважень у порядку, передбаченому статтею 144 цієї Конституції, – не пізніше 120 днів з дня такого припинення.

Окружна, обласна рада обирає зі свого складу відповідно голову окружної ради, голову обласної ради.

Окружна, обласна рада призначає і звільняє голову виконавчого комітету ради і за його поданням формує склад цього органу.

Голова громади, депутати ради громади, окружної, обласної ради не можуть мати іншого представницького мандата. Інші вимоги щодо несумісності мандата голови громади, депутата ради громади, окружної, обласної ради визначаються законом.

Стаття 142. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є:

1) земля, рухоме і нерухоме майно, природні ресурси, інші об'єкти комунальної власності громади;

2) місцеві податки і збори, частина загальнодержавних податків та інші доходи місцевих бюджетів.

Об'єкти спільної власності громад перебувають в управлінні окружної чи обласної ради.

Держава забезпечує співмірність фінансових ресурсів та обсягу повноважень органів місцевого самоврядування, визначених Конституцією та законами України.

Зміна компетенції органу місцевого самоврядування здійснюється з одночасними відповідними змінами у розподілі фінансових ресурсів.

Держава компенсує витрати органів місцевого самоврядування, спричинені рішеннями органів державної влади.

Громади можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби.

Стаття 143. Громада безпосередньо або через органи місцевого самоврядування громади та їх посадових осіб відповідно до закону:

1) управляє майном, що є в комунальній власності;

2) затверджує бюджет відповідної громади і контролює його виконання;

3) затверджує програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролює їх виконання;

4) приймає рішення щодо місцевих податків і зборів;

5) забезпечує реалізацію результатів місцевих референдумів;

6) утворює, реорганізовує та ліквідує комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснює контроль за їх діяльністю;

7) вирішує інші питання місцевого значення, віднесені законом до її компетенції.

Компетенція обласних, окружних рад визначається Конституцією України і законом.

Стаття 144. Ради і голови громад, виконавчі органи рад громад, окружні і обласні ради, виконавчі комітети окружних і обласних рад відповідно до закону ухвалюють акти, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.

Дію актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України зупиняє префект з одночасним зверненням до суду.

У разі ухвалення радою, головою громади, окружною, обласною радою акта, що не відповідає Конституції України та створює загрозу порушення державного суверенітету, територіальної цілісності чи загрозу національній безпеці, Президент України за поданням префекта зупиняє указом дію відповідного акта з одночасним зверненням до Конституційного Суду України, тимчасово зупиняє повноваження голови громади, складу ради громади, окружної, обласної ради та призначає тимчасового державного уповноваженого. Тимчасовий державний уповноважений спрямовує та організовує діяльність відповідних виконавчих органів ради громади, виконавчого комітету окружної, обласної ради.

Правовий статус тимчасового державного уповноваженого визначається законом.

Конституційний Суд України розглядає такий указ Президента України не довше семи календарних днів.

У разі визнання Конституційним Судом України акта голови громади, ради громади, окружної, обласної ради таким, що відповідає Конституції України, акти Президента України, видані відповідно до частини третьої цієї статті, втрачають чинність.

У разі визнання Конституційним Судом України акта голови громади, ради громади, окружної, обласної ради таким, що не відповідає Конституції України, Верховна Рада України за поданням Президента України достроково припиняє повноваження голови громади, ради громади, окружної, обласної ради та призначає позачергові вибори у визначеному законом порядку";

2) пункти 29 і 30 частини першої статті 85 викласти в такій редакції:

"29) утворення і ліквідація громад, округів, областей, встановлення і зміна їхніх меж, віднесення поселень до категорії сіл, селищ, міст, найменування і перейменування поселень, громад, округів, областей за поданням Кабінету Міністрів України;

30) призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування";

3) пункти 12 і 16 частини першої статті 92 викласти в такій редакції:

"12) організація і діяльність органів виконавчої влади, правовий статус префекта, основи державної служби, організації державної статистики та інформатики";

"16) адміністративно-територіальний устрій, правовий статус адміністративно-територіальних одиниць; правовий статус міста Києва як столиці України";

4) частину першу статті 106 доповнити пунктом 8-1 такого змісту:

"8-1) тимчасово зупиняє повноваження голови громади, складу ради громади, окружної, обласної ради за поданням префекта та призначає тимчасового державного уповноваженого у випадках, визначених цією Конституцією";

5) пункт 9 частини першої статті 116 викласти в такій редакції:

"9) спрямовує та координує роботу міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та префектів";

6) частину першу статті 150 доповнити пунктом 1-1 такого змісту:

"1-1) вирішення за зверненням Президента України питання про відповідність Конституції України акта голови громади, ради громади, окружної, обласної ради";

7) розділ XV "Перехідні положення" доповнити пунктом 16-2 такого змісту:

"16-2. Після набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)":

1) одне або декілька поселень (сіл, селищ, міст) з прилеглими територіями набувають статусу громади на підставі та в порядку, визначеному законом;

2) перші місцеві вибори голів громад, до рад громад, окружних, обласних рад проводяться протягом 90 днів після набрання чинності законом, яким встановлюється адміністративно-територіальний устрій;

3) повноваження сільських, селищних, міських голів та депутатів місцевих рад, обраних на перших, чергових виборах у жовтні 2015 року та місцевих виборах у період з жовтня 2015 року до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)", припиняються з дня набуття повноважень головами громад, відповідними радами громад, окружними, обласними радами, обраними на перших місцевих виборах після набрання чинності законом, яким встановлюється адміністративно-територіальний устрій;

4) Президент України за поданням Кабінету Міністрів України призначає на посади та звільняє з посад голів місцевих державних адміністрацій до призначення відповідних префектів;

5) місцеві державні адміністрації продовжують здійснювати свої повноваження на відповідній території до створення окружними, обласними радами виконавчих комітетів на підставі закону про місцеве самоврядування, що визначає повноваження виконавчих комітетів окружних, обласних рад, але не пізніше ніж до 1 березня 2021 року;

6) Президент України за поданням Кабінету Міністрів України вперше здійснює призначення префектів після створення відповідними окружними, обласними радами виконавчих комітетів, але не пізніше 1 березня 2021 року;

7) акти голів місцевих державних адміністрацій діють до набрання чинності відповідними актами місцевого самоврядування, актами префектів, інших органів виконавчої влади, ухваленими відповідно до Конституції та законів України".

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

**Голова
Верховної Ради України**

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)"

Чинна редакція	Пропонована редакція
1	2
<p>Стаття 85. До повноважень Верховної Ради України належить:</p> <p>...</p> <p>29) утворення і ліквідація районів, встановлення і зміна меж районів і міст, віднесення населених пунктів до категорії міст, найменування і перейменування населених пунктів і районів;</p> <p>30) призначення чергових та позачергових виборів до органів місцевого самоврядування;</p> <p>Стаття 92. Виключно законами України визначаються:</p> <p>...</p> <p>12) організація і діяльність органів виконавчої влади, основи державної служби, організації державної статистики та інформатики;</p>	<p>Стаття 85. До повноважень Верховної Ради України належить:</p> <p>29) утворення і ліквідація громад, округів, областей, встановлення і зміна їхніх меж, віднесення поселень до категорії сіл, селищ, міст, найменування і перейменування поселень, громад, округів, областей за поданням Кабінету Міністрів України;</p> <p>30) призначення позачергових виборів до органів місцевого самоврядування;</p> <p>Стаття 92. Виключно законами України визначаються:</p> <p>...</p> <p>12) організація і діяльність органів виконавчої влади, правовий статус префекта, основи державної служби, організації державної статистики та інформатики;</p>

1	2
<p>16) статус столиці України; спеціальний статус інших міст;</p> <p>Стаття 106. Президент України:</p> <p>...</p> <p>Пункт відсутній</p> <p>Стаття 116. Кабінет Міністрів України:</p> <p>...</p> <p>9) спрямовує та координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади;</p> <p>Стаття 118. Виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють місцеві державні адміністрації.</p> <p>Особливості здійснення виконавчої влади у містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.</p>	<p>16) адміністративно-територіальний устрій, правовий статус адміністративно-територіальних одиниць; правовий статус міста Києва як столиці України;</p> <p>Стаття 106. Президент України:</p> <p>...</p> <p>8-1) тимчасово зупиняє повноваження голови громади, складу ради громади, окружної, обласної ради за поданням префекта та призначає тимчасового державного уповноваженого у випадках, визначених цією Конституцією;</p> <p>Стаття 116. Кабінет Міністрів України:</p> <p>...</p> <p>9) спрямовує та координує роботу міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та префектів;</p> <p>Стаття 118. Виконавчу владу в областях і округах здійснюють територіальні органи центральних органів виконавчої влади.</p> <p>Представниками держави в округах і областях, у місті Києві є префекти.</p>
<p>16) статус столиці України; спеціальний статус інших міст;</p> <p>Стаття 106. Президент України:</p> <p>...</p> <p>Пункт відсутній</p> <p>Стаття 116. Кабінет Міністрів України:</p> <p>...</p> <p>9) спрямовує та координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади;</p> <p>Стаття 118. Виконавчу владу в областях і районах, містах Києві та Севастополі здійснюють місцеві державні адміністрації.</p> <p>Особливості здійснення виконавчої влади у містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.</p>	<p>16) адміністративно-територіальний устрій, правовий статус адміністративно-територіальних одиниць; правовий статус міста Києва як столиці України;</p> <p>Стаття 106. Президент України:</p> <p>...</p> <p>8-1) тимчасово зупиняє повноваження голови громади, складу ради громади, окружної, обласної ради за поданням префекта та призначає тимчасового державного уповноваженого у випадках, визначених цією Конституцією;</p> <p>Стаття 116. Кабінет Міністрів України:</p> <p>...</p> <p>9) спрямовує та координує роботу міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та префектів;</p> <p>Стаття 118. Виконавчу владу в областях і округах здійснюють територіальні органи центральних органів виконавчої влади.</p> <p>Представниками держави в округах і областях, у місті Києві є префекти.</p>

1	2
<p>Склад місцевих державних адміністрацій формують голови місцевих державних адміністрацій. Голови місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.</p> <p>Голови місцевих державних адміністрацій при здійсненні своїх повноважень відповідальні перед Президентом України і Кабінетом Міністрів України, підзвітні та підконтрольні органам виконавчої влади вищого рівня.</p> <p>Місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними районними чи обласними радами.</p> <p>Місцеві державні адміністрації підзвітні і підконтрольні органам виконавчої влади вищого рівня.</p> <p>Рішення голів місцевих державних адміністрацій, що суперечать Конституції та законам України, іншим актам законодавства України, можуть бути відповідно до закону скасовані Президентом України або головою місцевої державної адміністрації вищого рівня.</p>	<p>Склад офісу префекта формує префект. Префект призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України.</p> <p>Строк перебування префекта на посаді в одному окрузі, області, місті Києві не може перевищувати трьох років.</p> <p>Префект є державним службовцем.</p> <p>Префект під час здійснення своїх повноважень підзвітний та підконтрольний Президентові України та Кабінетові Міністрів України.</p>
	Виключається
	Виключається
	Виключається

1	2
<p>Обласна чи районна рада може висловити недовіру голові відповідної місцевої державної адміністрації, на підставі чого Президент України приймає рішення і дає обґрунтовану відповідь.</p> <p>Якщо недовіру голові районної чи обласної державної адміністрації висловили дві третини депутатів від складу відповідної ради, Президент України приймає рішення про відставку голови місцевої державної адміністрації.</p> <p>Стаття 119. Місцеві державні адміністрації на відповідній території забезпечують:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) виконання Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, інших органів виконавчої влади; 2) законність і правопорядок; додержання прав і свобод громадян; 	<p>Виключається</p> <p>Виключається</p> <p>Стаття 119. Префект на відповідній території:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) здійснює адміністративний нагляд за додержанням Конституції і законів України органами місцевого самоврядування; 2) координує діяльність територіальних органів центральних органів виконавчої влади та здійснює адміністративний нагляд за додержанням ними Конституції та законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України; 3) спрямовує і координує діяльність територіальних органів центральних органів виконавчої влади, забезпечує їх взаємодію з органами місцевого самоврядування в умовах воєнного або надзвичайного стану, надзвичайної екологічної ситуації;

1	2
<p>3) виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку, програм охорони довкілля, а в місцях компактного проживання корінних народів і національних меншин – також програм їх національно-культурного розвитку;</p> <p>4) підготовку та виконання відповідних обласних і районних бюджетів;</p> <p>5) звіт про виконання відповідних бюджетів та програм;</p> <p>6) взаємодію з органами місцевого самоврядування;</p> <p>7) реалізацію інших наданих державою, а також делегованих відповідними радами повноважень.</p> <p>Частина відсутня</p> <p>Частина відсутня</p>	<p>4) вносить Президенту України подання про зупинення дії ухваленого радою, головою громади, окружною, обласною радою акта, що не відповідає Конституції України та створює загрозу порушення державного суверенітету, територіальної цілісності чи загрозу національній безпеці;</p> <p>5) здійснює інші повноваження, визначені законами України.</p> <p>Префект на підставі і в порядку, що визначені законом, видає акти, які є обов'язковими на відповідній території.</p> <p>Акти префектів, видані на здійснення повноважень, визначених пунктом 1 частини першої цієї статті, можуть бути скасовані Президентом України, а видані на</p>

2	1
<p>здійснення повноважень, визначених пунктами 2, 3 частини першої цієї статті, – Кабінетом Міністрів України.</p> <p>Акти префектів, видані на здійснення повноважень, визначених пунктом 5 частини першої цієї статті, скасовуються Президентом України, а у визначених законом випадках – Кабінетом Міністрів України.</p>	<p>Частина відсутня</p> <p>Стаття 120. Члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних та місцевих органів виконавчої влади не мають права суміщати свою службу з іншою роботою (крім викладацької, наукової та творчої у позаробочий час), входить до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.</p> <p style="text-align: center;">Розділ ІХ Територіальний устрій України</p> <p>Стаття 132. Територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.</p>
<p>Стаття 120. Члени Кабінету Міністрів України, керівники центральних органів виконавчої влади та їх територіальних органів, префекти не можуть мати представницький мандат, не мають права суміщати свою службу з іншою роботою (крім викладацької, наукової та творчої роботи у позаробочий час), входить до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.</p> <p style="text-align: center;">Розділ ІХ Територіальний устрій України</p> <p>Стаття 132. Територіальний устрій України ґрунтується на засадах унітарності, єдності та цілісності державної території, децентралізації влади, субсидіарності і повсюдності місцевого самоврядування, збалансованості і стійкого соціально-економічного розвитку територій з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.</p>	

2	1
<p>Стаття 133. Систему адміністративно-територіального устрою України складають адміністративно-територіальні одиниці: громади, округи, області, Автономна Республіка Крим.</p>	<p>Стаття 133. Систему адміністративно-територіального устрою України складають: Автономна Республіка Крим, області, райони, міста, райони в містах, селища і села.</p> <p>До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь.</p>
<p>Територію України складають громади. Громада є первинною одиницею у системі адміністративно-територіального устрою України.</p> <p>Декілька суміжних громад становлять округ.</p> <p>Правовий статус міста Києва як столиці України визначається окремим законом.</p> <p>Порядок утворення, ліквідації, встановлення та зміни меж, найменування і перейменування громад, округів, областей, а також порядок утворення, найменування і перейменування та віднесення поселень до категорії сіл, селищ, міст визначаються законом.</p>	<p>Міста Київ та Севастополь мають спеціальний статус, який визначається законами України.</p> <p>Частина відсутня</p>

1	2
<p>Частина відсутня</p> <p>Стаття 140. Місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.</p> <p>Особливості здійснення місцевого самоврядування в містах Києві та Севастополі визначаються окремими законами України.</p> <p>Місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи.</p>	<p>Зміна меж, найменування і перейменування громад та поселень здійснюється з урахуванням думки їх мешканців у порядку, визначеному законом.</p> <p>Стаття 140. Місцеве самоврядування є правом та спроможністю громади безпосередньо або через органи місцевого самоврядування та їх посадових осіб вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.</p> <p>Громада є первинним суб'єктом місцевого самоврядування.</p> <p>Громада є юридичною особою.</p> <p>Громада здійснює місцеве самоврядування безпосередньо шляхом виборів, місцевих референдумів, місцевих ініціатив та в інших формах, визначених законом.</p> <p>Органами місцевого самоврядування громади є рада громади як представницький орган та виконавчі органи ради громади.</p> <p>Рада громади сприяє діяльності створених відповідно до закону та статуту громади органів самоорганізації населення і з цією метою може наділяти їх фінансами та майном.</p>

1	2
<p>Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради.</p> <p>Питання організації управління районами в містах належить до компетенції міських рад.</p> <p>Сільські, селищні, міські ради можуть дозволяти за ініціативою жителів створювати будинкові, вуличні, квартальні та інші органи самоорганізації населення і наділяти їх частиною власної компетенції, фінансів, майна.</p> <p>Стаття 141. До складу сільської, селищної, міської, районної, обласної ради входять депутати, які обираються жителями села, селища, міста, району, області на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування. Строк повноважень сільської, селищної, міської, районної, обласної ради, депутати якої обрані на чергових виборах, становить п'ять років. Припинення повноважень сільської, селищної,</p>	<p>Окружна, обласна рада є органами місцевого самоврядування, що представляють і реалізують спільні, визначені законом, інтереси громад відповідно округу, області.</p> <p>Статус голів громад, депутатів рад громад, окружних, обласних рад, порядок утворення, реорганізації та ліквідації виконавчих органів ради громади, виконавчих комітетів окружних, обласних рад, обсяг їх повноважень визначаються законом.</p> <p>Питання організації управління районами в містах належить до компетенції рад відповідних громад.</p>
<p>Стаття 141. Право голосу на виборах голови громади, депутатів ради громади, окружної, обласної ради мають громадяни України, які постійно проживають на території відповідної громади, досягли на день проведення виборів вісімнадцяти років і не визнані судом недієздатними.</p> <p>Головою громади, депутатом ради громади, окружної, обласної ради може бути обраний громадянин України, який досяг на день проведення виборів вісімнадцяти років, не визнаний судом недієздатним. Не може бути</p>	

<p style="text-align: center;">1</p> <p>міської, районної, обласної ради має наслідком припинення повноважень депутатів відповідної ради.</p> <p>Територіальні громади на основі загального, рівного, прямого виборчого права обирають шляхом таємного голосування відповідно сільського, селищного, міського голову, який очолює виконавчий орган ради та головує на її засіданнях. Строк повноважень сільського, селищного, міського голови, обраного на чергових виборах, становить п'ять років.</p> <p>Чергові вибори сільських, селищних, міських, районних, обласних рад, сільських, селищних, міських голів відбуваються в останню неділю жовтня п'ятого року повноважень відповідної ради чи відповідного голови, обраних на чергових виборах.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p>обраним головою громади, депутатом ради громади, окружної, обласної ради громадянин, який відбуває покарання за вчинення злочину чи має судимість за вчинення умисного злочину.</p> <p>Порядок обрання депутатів окружних і обласних рад забезпечує представництво громад у межах відповідного округу, області і визначається законом.</p> <p>Строк повноважень голови громади, депутатів ради громади, окружної, обласної ради, обраних на чергових виборах, становить чотири роки.</p> <p>Строк повноважень голови окружної, обласної ради становить один рік. Обрання голови окружної, обласної ради відбувається на основі ротатії.</p> <p>Підстави і порядок дострокового припинення повноважень голови громади, депутата чи складу ради громади, окружної, обласної ради визначаються Конституцією і законами України.</p> <p>Чергові вибори депутатів голів громад, депутатів усіх рад громад, окружних, обласних рад відбуваються в останню неділю жовтня четвертого року повноважень органів місцевого самоврядування, обраних на попередніх чергових місцевих виборах.</p> <p>Позачергові вибори голови громади, ради громади, окружної, обласної ради призначаються Верховною Радою України не пізніше 180 днів з дня дострокового</p>
---	--

1	2
<p>Статус голів, депутатів і виконавчих органів ради та їхні повноваження, порядок утворення, реорганізації, ліквідації визначаються законом.</p> <p>Голова районної та голова обласної ради обираються відповідною радою і очолюють виконавчий апарат ради.</p> <p>Частина відсутня</p> <p>Частина відсутня</p> <p>Стаття 142. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої</p>	<p>припинення повноважень голови громади, складу ради громади, окружної, обласної ради, а у разі дострокового припинення повноважень у порядку, передбаченому статтею 144 цієї Конституції, – не пізніше 120 днів з дня такого припинення.</p> <p>Окружна, обласна рада обирає зі свого складу відповідно голову окружної ради, голову обласної ради.</p> <p>Окружна, обласна рада призначає і звільняє голову виконавчого комітету ради і за його поданням формує склад цього органу.</p> <p>Голова громади, депутати ради громади, окружної, обласної ради не можуть мати іншого представницького мандата. Інші вимоги щодо несумісності мандата голови громади, депутата ради громади, окружної, обласної ради визначаються законом.</p> <p>Стаття 142. Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є:</p> <p>1) земля, рухоме і нерухоме майно, природні ресурси, інші об'єкти комунальної власності громади;</p>

<p style="text-align: center;">1</p> <p>спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад.</p> <p>Територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби.</p> <p>Держава бере участь у формуванні доходів бюджетів місцевого самоврядування, фінансово підтримує місцеве самоврядування. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади, компенсуються державою.</p> <p>Стаття 143. Територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності; затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролюють їх виконання; затверджують бюджети відповідних адміністративно-територіальних одиниць і</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p>2) місцеві податки і збори, частина загальнодержавних податків та інші доходи місцевих бюджетів.</p> <p>Об'єкти спільної власності громад перебувають в управлінні окружної чи обласної ради.</p> <p>Держава забезпечує співмірність фінансових ресурсів та обсягу повноважень органів місцевого самоврядування, визначених Конституцією та законами України.</p> <p>Зміна компетенції органу місцевого самоврядування здійснюється з одночасними відповідними змінами у розподілі фінансових ресурсів.</p> <p>Держава компенсує витрати органів місцевого самоврядування, спричинені рішеннями органів державної влади.</p> <p>Громади можуть об'єднувати на договірних засадах об'єкти комунальної власності, а також кошти бюджетів для виконання спільних проектів або для спільного фінансування (утримання) комунальних підприємств, організацій і установ, створювати для цього відповідні органи і служби.</p> <p>Стаття 143. Громада безпосередньо або через органи місцевого самоврядування громади та їх посадових осіб відповідно до закону:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) управляє майном, що є в комунальній власності; 2) затверджує бюджет відповідної громади і контролює його виконання;
---	---

1	2
<p>контролюють їх виконання; встановлюють місцеві податки і збори відповідно до закону; забезпечують проведення місцевих референдумів та реалізацію їх результатів; утворюють, реорганізують та ліквідовують комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснюють контроль за їх діяльністю; вирішують інші питання місцевого значення, віднесені законом до їхньої компетенції.</p> <p>Обласні та районні ради затверджують програми соціально-економічного та культурного розвитку відповідних областей і районів та контролюють їх виконання; затверджують районні і обласні бюджети, які формуються з коштів державного бюджету для їх відповідного розподілу між територіальними громадами або для виконання спільних проектів та з коштів, залучених на договірних засадах з місцевих бюджетів для реалізації спільних соціально-економічних і культурних програм, та контролюють їх виконання; вирішують інші питання, віднесені законом до їхньої компетенції.</p> <p>Органам місцевого самоврядування можуть надаватися законом окремі повноваження органів виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів Державного бюджету України або шляхом віднесення до місцевого бюджету у встановленому законом порядку окремих</p>	<p>3) затверджує програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролює їх виконання;</p> <p>4) приймає рішення щодо місцевих податків і зборів;</p> <p>5) забезпечує реалізацію результатів місцевих референдумів;</p> <p>6) утворює, реорганізовує та ліквідовує комунальні підприємства, організації і установи, а також здійснює контроль за їх діяльністю;</p> <p>7) вирішує інші питання місцевого значення, віднесені законом до її компетенції.</p> <p>Компетенція обласних, окружних рад визначається Конституцією України і законом.</p>

1	2
<p>загальнодержавних податків, передає органам місцевого самоврядування відповідні об'єкти державної власності.</p> <p>Органи місцевого самоврядування з питань здійснення ними повноважень органів виконавчої влади підконтрольні відповідним органам виконавчої влади.</p> <p>Стаття 144. Органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.</p> <p>Рішення органів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України зупиняються у встановленому законом порядку з одночасним зверненням до суду.</p> <p>Частина відсутня</p>	<p>Стаття 144. Ради і голови громад, виконавчі органи рад громад, окружні і обласні ради, виконавчі комітети окружних і обласних рад відповідно до закону ухвалюють акти, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.</p> <p>Дію актів органів і посадових осіб місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України зупиняє префект з одночасним зверненням до суду.</p> <p>У разі ухвалення радою, головою громади, окружною, обласною радою акта, що не відповідає Конституції України та створює загрозу порушення державного суверенітету, територіальної цілісності чи загрозу національній безпеці, Президент України за поданням префекта зупиняє указом дію відповідного акта з одночасним зверненням до Конституційного Суду</p>

1	2
	<p>України, тимчасово зупиняє повноваження голови громади, складу ради громади, окружної, обласної ради та призначає тимчасового державного уповноваженого. Тимчасовий державний уповноважений спрямовує та організовує діяльність відповідних виконавчих органів ради громади, виконавчого комітету окружної, обласної ради.</p>
Частина відсутня	<p>Правовий статус тимчасового державного уповноваженого визначається законом.</p>
Частина відсутня	<p>Конституційний Суд України розглядає такий указ Президента України не довше семи календарних днів.</p>
Частина відсутня	<p>У разі визнання Конституційним Судом України акта голови громади, ради громади, окружної, обласної ради таким, що відповідає Конституції України, акти Президента України, видані відповідно до частини третьої цієї статті, втрачають чинність.</p>
Частина відсутня	<p>У разі визнання Конституційним Судом України акта голови громади, ради громади, окружної, обласної ради таким, що не відповідає Конституції України, Верховна Рада України за поданням Президента України достроково припиняє повноваження голови громади, ради громади, окружної, обласної ради та призначає позачергові вибори у визначеному законом порядку.</p>
Частина відсутня	<p>Стаття 150. До повноважень Конституційного Суду України належить:</p>

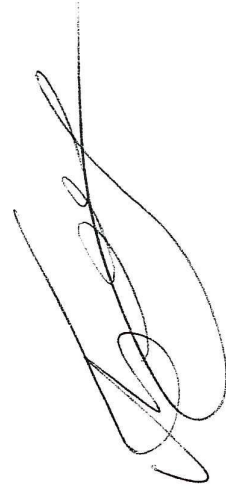

<p style="text-align: center;">1</p> <p>1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність): законів та інших правових актів Верховної Ради України; актів Президента України; актів Кабінету Міністрів України; Пункт відсутній</p> <p>Питання, передбачені пунктами 1, 2 частини першої цієї статті, розглядаються за конституційними поданнями: Президента України; щонайменше сорока п'яти народних депутатів України; Верховного Суду; Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; Верховної Ради Автономної Республіки Крим.</p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p>1) вирішення питань про відповідність Конституції України (конституційність): законів та інших правових актів Верховної Ради України; актів Президента України; актів Кабінету Міністрів України; 1⁴) вирішення за зверненням Президента України питання про відповідність Конституції України акта голови громади, ради громади, окружної, обласної ради; Питання, передбачені пунктами 1, 2 частини першої цієї статті, розглядаються за конституційними поданнями: Президента України; щонайменше сорока п'яти народних депутатів України; Верховного Суду; Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; Верховної Ради Автономної Республіки Крим.</p>
<p style="text-align: center;">Положення відсутні</p>	<p style="text-align: center;">Розділ XV Перехідні положення</p> <p>... 16-2. Після набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)": 1) одне або декілька поселень (сіл, селищ, міст) з прилеглими територіями набувають статусу громади на підставі та в порядку, визначеному законом; 2) перші місцеві вибори голів громад, до рад громад, окружних, обласних рад проводяться протягом 90 днів</p>

1	2
	<p>після набрання чинності законом, яким встановлюється адміністративно-територіальний устрій;</p> <p>3) повноваження сілських, селищних, міських голів та депутатів місцевих рад, обраних на перших, чергових виборах у жовтні 2015 року та місцевих виборах у період з жовтня 2015 року до набрання чинності Законом України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)", припиняються з дня набуття повноважень головами громад, відповідними радами громад, окружними, обласними радами, обраними на перших місцевих виборах після набрання чинності законом, яким встановлюється адміністративно-територіальний устрій;</p> <p>4) Президент України за поданням Кабінету Міністрів України призначає на посади та звільняє з посад голів місцевих державних адміністрацій до призначення відповідних префектів;</p> <p>5) місцеві державні адміністрації продовжують здійснювати свої повноваження на відповідній території до створення окружними, обласними радами виконавчих комітетів на підставі закону про місцеве самоврядування, що визначає повноваження виконавчих комітетів окружних, обласних рад, але не пізніше ніж до 1 березня 2021 року;</p> <p>6) Президент України за поданням Кабінету Міністрів України вперше здійснює призначення префектів після</p>

1	2 створення відповідними окружними, обласними радами виконавчих комітетів, але не пізніше 1 березня 2021 року; 7) акти голів місцевих державних адміністрацій діють до набрання чинності відповідними актами місцевого самоврядування, актами префектів, інших органів виконавчої влади, ухваленими відповідно до Конституції та законів України.
---	---

Керівник Офісу Президента України

А.БОГДАН

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)"

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Проект Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)" спрямований на децентралізацію влади та оновлення конституційного регулювання здійснення місцевого самоврядування і організацію адміністративно-територіального устрою відповідно до вимог Європейської хартії місцевого самоврядування.

Пропоновані зміни зумовлюються істотними недоліками конституційно-правового регулювання питань місцевого самоврядування концептуального, системно-структурного та термінологічного характеру, що ускладнює чітке розмежування повноважень між місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, що функціонують в адміністративно-територіальних одиницях різних рівнів, призводить до дублювання їх повноважень, негативно впливає на земельні, бюджетно-фінансові та інші відносини.

Чинна модель організації влади на місцях, закріплена у Конституції України, зберігає рівень надмірної централізації влади, ознаки одержавлення місцевого самоврядування, порушує принципи його компетенційної автономії, повноти, організаційної самостійності, матеріальної та фінансової спроможності. Внаслідок цього місцеве самоврядування фактично підміняється централізованим механізмом державного управління через місцеві державні адміністрації. Такий стан дестабілізує ситуацію в регіонах, негативним чином позначається на їх соціально-економічному становищі.

Удосконалення правового регулювання інституту місцевого самоврядування не може здійснюватися у відриві від реформи адміністративно-територіального устрою. Адже забезпечити впровадження принципів повсюдності та спроможності місцевого самоврядування неможливо без перегляду підходів до встановлення його територіальної основи. Існуючий адміністративно-територіальний поділ склався ще за радянських часів і на сьогодні є застарілим, громіздким. Наявна адміністративно-територіальна основа місцевого самоврядування не відповідає вимогам суспільного, економічного розвитку та ефективного управління.

На розв'язання зазначених проблем спрямований проект Закону України "Про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади)".

2. Мета і завдання прийняття законопроекту

Метою запропонованих змін є зміцнення конституційно-правових засад місцевого самоврядування, підвищення ефективності системи місцевого самоврядування, здатної забезпечити оптимальні умови для реалізації прав і свобод людини на рівні громади, округу та області, сприяння подальшому

розвитку форм безпосередньої демократії та децентралізації влади, визначення раціональної просторової основи організації влади для забезпечення децентралізації, доступності та якості надання адміністративних послуг, посилення спроможності та відповідальності громад за свій розвиток, створення передумов стійкого розвитку територій. Запропоновані зміни відповідають встановленій у статті 2 Конституції України унітарній формі державного устрою.

Проект ґрунтується на ідеях сучасного конституціоналізму, Угоді про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Європейській хартії місцевого самоврядування та інших міжнародно-правових актах.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Законопроектом про внесення змін до Конституції України запропоновані зміни щодо децентралізації державної влади в Україні, удосконалення територіальної організації влади та посилення конституційно-правового статусу місцевого самоврядування.

Змінюються окремі положення Конституції України щодо адміністративно-територіального устрою. Зокрема, пропонується запровадити такий перелік адміністративно-територіальних одиниць: громада, округ, область, Автономна Республіка Крим. Громада є первинною одиницею у системі адміністративно-територіального устрою України.

Передбачається законодавче врегулювання питань адміністративно-територіального устрою України, зокрема порядку утворення, ліквідації, встановлення та зміни меж, найменування і перейменування громад, округів, областей, а також порядку утворення, найменування і перейменування та віднесення поселень (сіл, селищ, міст) до відповідної категорії.

Закріплюється, що зміна меж, найменування і перейменування громад та поселень здійснюється з урахуванням думки їх мешканців у порядку, визначеному законом.

Змінами до розділу XI "Місцеве самоврядування" пропонується закріплення місцевого самоврядування як права та спроможності громади безпосередньо або через органи та її посадових осіб вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. При цьому громада визначається як первинний суб'єкт місцевого самоврядування і юридична особа.

На конституційному рівні закріплюється право громади на безпосереднє здійснення місцевого самоврядування шляхом виборів, місцевих референдумів, місцевих ініціатив та в інших формах, визначених законом.

Передбачається утворення представницьких і виконавчих органів місцевого самоврядування. Окружна, обласна ради, їх виконавчі комітети є органами місцевого самоврядування, що представляють і реалізують спільні інтереси громад округу, області. Окружна рада, обласна рада призначає і

звільняє голову виконавчого комітету ради і за його поданням формує склад цього органу.

Пропонується на конституційному рівні визначити, що право голосу на виборах голови громади, депутатів ради громади мають мешканці відповідної громади, які постійно проживають на території громади, досягли на день проведення виборів вісімнадцяти років і не визнані судом недієздатними. Передбачено скорочення строку повноважень голови громади, депутатів ради громади, окружної і обласної рад, обраних на чергових виборах, який становитиме чотири роки.

Закріплюється, що обрання голови окружної і обласної ради відбувається на основі ротації. При цьому строк повноважень голови окружної і обласної ради становить один рік.

Закріплюється матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. Зокрема визначається, що такою основою є земля, рухоме і нерухоме майно, природні ресурси, інші об'єкти, що є у комунальній власності громади; об'єкти спільної власності громад, що перебувають в управлінні окружних, обласних рад; місцеві податки і збори та інші доходи місцевих бюджетів.

Водночас пропонується визначити, що держава забезпечує співмірність фінансових ресурсів та обсягу повноважень органів місцевого самоврядування, визначених Конституцією та законами України, а зміна компетенції органу місцевого самоврядування здійснюється з одночасними відповідними змінами у розподілі фінансових ресурсів.

Розділ XI Конституції України також доповнюється положенням, відповідно до якого розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування громад, округів, областей визначається законом на основі принципу субсидіарності.

Разом з тим децентралізація не означає послаблення центральної влади в таких питаннях, як оборона, зовнішня політика, національна безпека, верховенство права, дотримання прав і свобод людини.

Саме тому для адміністративного нагляду за додержанням Конституції і законів України органами місцевого самоврядування, координації діяльності територіальних органів центральних органів виконавчої влади та здійснення нагляду за додержанням ними Конституції і законів України пропонується запровадити інститут префектів. Проектом передбачається, що префекта призначає на посаду та звільняє з посади за поданням Кабінету Міністрів України Президент України.

Префект зупиняє дію актів місцевого самоврядування з мотивів їх невідповідності Конституції чи законам України з одночасним зверненням до суду.

Крім того, законопроектом передбачено, що у разі ухвалення головою громади, радою громади, окружною, обласною радою акта, що не відповідає Конституції України та створює загрозу порушення державного суверенітету, територіальної цілісності чи загрозу національній безпеці, Президент України за поданням префекта зупиняє дію відповідного акта з одночасним зверненням

до Конституційного Суду України, тимчасово зупиняє повноваження голови громади, складу ради громади, окружної, обласної ради та призначає тимчасового державного уповноваженого.

У разі визнання Конституційним Судом України акта голови громади, ради громади, окружної, обласної ради таким, що не відповідає Конституції України, Верховна Рада України за поданням Президента України достроково припиняє повноваження голови громади, ради громади, окружної, обласної ради та призначає позачергові вибори у визначеному законом порядку.

Таким чином, пропоновані законопроектom зміни відповідають європейським та міжнародним стандартам, враховують висновки і зауваження Венеціанської Комісії та дадуть змогу забезпечити спроможність місцевого самоврядування і побудувати ефективну систему територіальної організації влади в Україні.

4. Стан нормативно-правової бази

Оснoву нормативно-правової бази у зазначеній сфері становить Конституція України.

Законопроект у відповідній редакції раніше до Верховної Ради України не подавався.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття законопроекту не потребує додаткових витрат з Державного бюджету України.

Прийняття законопроекту не потребує проведення всеукраїнського референдуму та, відповідно, виділення коштів з Державного бюджету України для його проведення.

6. Обґрунтування очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків прийняття законопроекту

Прийняття законопроекту в поданій редакції створить необхідну конституційну основу для подальшої децентралізації державної влади, реформування адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування, спрямованого на якісне підвищення спроможності громад та їх органів самостійно здійснювати регулювання і управління місцевими справами.

7. Інші відомості, необхідні для розгляду законопроекту

Законопроект відповідає вимогам частини другої статті 156, статей 157 та 158 Конституції України.

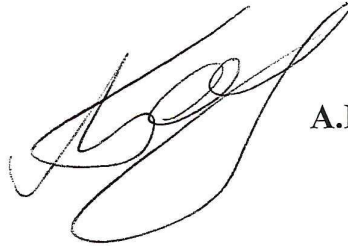
У законопроекті відсутні положення, які в раніше наданих висновках та прийнятих рішеннях Конституційного Суду України визнавалися такими, що скасовують чи обмежують права та свободи людини і громадянина, або

спрямовані на ліквідацію незалежності чи на порушення територіальної цілісності України.

Запропоновані зміни не передбачають скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина.

Прийняття запропонованих у законопроекті змін до Конституції України не призведе до порушення міжнародних зобов'язань України.

**Керівник
Офісу Президента України**

А.БОГДАН

Сектор реєстрації
законопроектів
№ 20 2598
Дата « 13 » 12 20 19 р.

Проект
Вноситься Президентом України

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про включення до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) і про його направлення до Конституційного Суду України

Відповідно до статей 146, 148 Регламенту Верховної Ради України Верховна Рада України **п о с т а н о в л я є**:

1. Включити до порядку денного другої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) (реєстр. № _____), поданий Президентом України як невідкладний.
2. Законопроект про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади) направити до Конституційного Суду України для одержання висновку щодо відповідності його вимогам статей 157 і 158 Конституції України (додається).
3. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова
Верховної Ради України

